Atsiskaitymo tvarka. PĮ problemos

Saulius Gražulis

Vilnius, 2020

Vilniaus universitetas, Matematikos ir informatikos fakultetas
Informatikos institutas

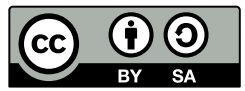

Atsiskaitymas

- VU VMA (Moodle) sistema:
  - https://https://emokymai.vu.lt
  - kursas „Programavimo metodikos pagrindai“
- Versijų kontrolės sistema
  - Subversion
- Dirbame per praktikos darbus!
- Prieš kiekvieną praktikos darbą – testas iš kelių paskutinių paskaitų.
  - Testai – 1 balas galutiniame pažymyje.

Įvertinimas

- Tarpinis kontrolinis (semestro viduryje, iš pusės kurso)
  - 1.5 balo
- Egzamino kontrolinis
  - 1.5 balo
- Praktikos darbai
  - 5 balai;
  - formaliai būtina atsiskaityti bent už vieną praktikos darbą;
  - bus minimum 4 (būtini) praktikos darbai;
  - vertinami *subtraktyvia* vertinimo sistema:
    - idealus darbas vertinamas 100%;
    - už kiekvieną klaidą atimamas balų skaičius, atitinkantis klaidos svarbą, paaiškinant, kas yra blogai, kaip pataisyti ir kodėl ir kiek tai svarbu.
    - Jei prirenakama mažai balų, *gali būti* siūlomos *papildomos* užduotis (VMA Moodle: extra grade), vertinamos analogiškai;
- Praktikos žodinis pristatymas
  - 1 balas

Nuotolinių konferencijų taisyklės

- Mikrofoną įsijungia tik tas, kas kalba; visų kitų mikrofonai turi būti **išjungti**;
- Kalbantysis **turi** įsijungti vaizdo kamerą (VU taisyklės!);
- Kai dėstytojas užduoda klausimą, studentai **turi** atsakyti, pakeldami ranką ir, gavę žodį, įjungę mikrofoną, arba parašydami forume (VU taisyklės!);
- Jei norite paklausti klausimą, naudokite funkciją „pakelti ranką“ ir/arba rašykite forume;
- Paskaitų vaizdo ir garso įrašai saugomi autorių teisių; juos viešinti už VU ribų ir be VU/dėstytojo sutikimo **negalima**;
- Jei nutrūksta ryšys, **nepalikite** paskaitos – dėstytojas įjungs alternatyvų kanalą per kelias minutes;

Tai kur gi problema?

To put it quite bluntly: as long as there were no machines, programming was no problem at all; when we had a few weak computers, programming became a mild problem, and now we have gigantic computers, programming had become an equally gigantic problem. In this sense the electronic industry has not solved a single problem, it has only created them, it has created the problem of using its products.

Edsger W. Dijkstra
ACM Turing Lecture 1972
EWD340 The Humble Programmer

PĮ projektų problemos

YEAR	COMPANY	OUTCOME (COSTS IN US $)
2005	Hudson Bay Co. [Canada]	Problems with inventory system contribute to $33.3 million* loss.
2004–05	UK Inland Revenue	Software errors contribute to $3.45 billion* tax-credit overpayment.
2004	Avis Europe PLC [UK]	Enterprise resource planning (ERP) system canceled after $54.5 million† is spent.
2004	Ford Motor Co.	Purchasing system abandoned after deployment costing approximately $400 million.
2004	J Sainsbury PLC [UK]	Supply-chain management system abandoned after deployment costing $527 million.†
2004	Hewlett-Packard Co.	Problems with ERP system contribute to $160 million loss.
2003–04	AT&T Wireless	Customer relations management (CRM) upgrade problems lead to revenue loss of $100 million.
2002	McDonald's Corp.	The Innovate information-purchasing system canceled after $170 million is spent.
...		
1993	London Stock Exchange [UK]	Taurus stock settlement system canceled after $600 million** is spent.
1993	Allstate Insurance Co.	Office automation system abandoned after deployment, costing $130 million.
1993	London Ambulance Service [UK]	Dispatch system canceled in 1990 at $11.25 million**; second attempt abandoned after deployment, costing $15 million.**
1993	Greyhound Lines Inc.	Bus reservation system crashes repeatedly upon introduction, contributing to revenue loss of $61 million.
1992	Budget Rent-A-Car, Hilton Hotels, Marriott International, and AMR [American Airlines]	Travel reservation system canceled after $165 million is spent.

https://spectrum.ieee.org/computing/software/why-software-fails
[žiūrėta: pirmą kartą – 2012-09-09, paskutinį kartą – 2020-08-24]

Therac-25 avarijos...

Some of the most widely cited **software-related accidents** in safety-critical systems involved a computerized radiation therapy machine called the Therac-25. Between June 1985 and January 1987, six known accidents involved massive overdoses by the Therac-25 -- **with resultant deaths and serious injuries**.

Software engineering. The Therac-25 accidents were fairly unique in having software coding errors involved – most computer-related accidents have not involved coding errors but rather errors in the software requirements such as omissions and mishandled environmental conditions and system states. Although **using good basic software-engineering practices** will not prevent all software errors, it **is certainly required as a minimum**.

(Leveson et al. 1993);
http://www.cse.msu.edu/~cse470/Public/Handouts/Therac/Therac_5.html
[last accessed: 2020-09-13]

Keliai link patikimos PĮ

- Didelė dalis problemų kyla dėl nesusikalbėjimo, todėl:
  - Programuokime tvarkingai (**kodavimo stilius**!)
  - **Skaitykime** programas, rašykime **aiškiai**
  - **Dokumentuokime** savo programas (komentarai, **versijų kontrolė**)
- Rašykime **mažas** programas (Unix!)
- Patikrinkime, kaip mūsų programos veikia (**testai**)
- **Įrodykime**, kad mūsų programos teisingos

Ar mokame Perl'ą?

- Ką daro/kaip veikia ši programa? :D

```
$s=2;

$d=500;
$w="A";$_='ZIsHPX=$s-Z*Z;$|C;J"sH=\nZ.";O!XNJ"0"x$d,"\n";exit}QZNpush
(F,Z%10PZIZD)}QXNpush(@W,X%10PXIXD)}subT{GMw>MW)OMw!=MWPZ=Mw;QE1NGZV>B)
OZV!=BPZK}1}subY{my(FPZ=0;X=Mw+1;QX>ZNXV+=ZV*S;X[E1]IXVDPXV%C0;E+}MYKO!X
[MY]PF}Q$dKNLF;S=2;@T=Y;@W=(0,0,@WPSC;QSNAOTNF=(KS,FPlast}S++}AZ[0]K;Z=0;S
=MW+1;QZ-SNB+=9-ZV;OB>C0NB-C0;Z[E1]K}E+}Q!U[MW]NMWK};JX[0]}J"\n";
';foreach$s(qw/ L(S,@TPLY; UV =1*.1 Z+ @Y return( qrt($s) =R(
prR -- @w= $# )
{ if( ); Te( int Ul Wl Xi [Z] Yi Zh wh $w
/){s;$w;$s;g;$w++}eval;
```

http://www.foo.be/docs/tpj/issues/vol2_3/tpj0203-0012.html

Kodavimo stilius

- Programos turi būti tvarkingai formatuojamos;
- Reikia laikytis vieningo kodavimo stiliaus

http://saulius-grazulis.lt/ saulius/paskaitos/VU/programavimo-metodologijos-pagrindai/reikalavimai/kodavimo-stilius/

Kodo formatavimas

```
#! /usr/bin/perl

use strict;
use warnings;

my $selected_line;

while( <> ) {
    $selectd_line = $_ if rand() < 1/$.;
}

print $selected_line;
```

Kodo komentavimas

```
#! /usr/bin/perl
# Ši programa pasirenka atsitiktinę eilutę iš savo įvesties;
# kiekviena eilutė pasirenkama su vienoda tikimybe.

use strict;
use warnings;
use English;

my $selected_line;

while( my $current_line = <> ) {
    $selected_line = $current_line
        if rand() < 1/$INPUT_LINE_NUMBER;
}

if( defined $selected_line ) {
    print $selected_line;
} else {
    warn "No text lines in input data files"
}

# Įrodymas:
# rand() grąžina atsitiktinį skaičių intervale [0..1)
# Tebūnie n – eilutės numeris ($INPUT_LINE_NUMBER)
# Indukcijos bazė: kai n = 1, eilutė pasirenkama, nes rand() < 1
# Indukcijos žingsnis: kai n = N, eilutė pasirenkama su tikimybe 1/N;
#     - kitos eilutės lieka su tikimybe (N-1)/N;
#     - bet jos buvo pasirinktos su tikimybe 1/(N-1) (indukcijos prielaida),
#     - tad kiekvienos tikimybė yra ((N-1)/N) * (1/(N-1)) = 1/N Q.E.D.
```

Rekomenduojama papildoma literatūra

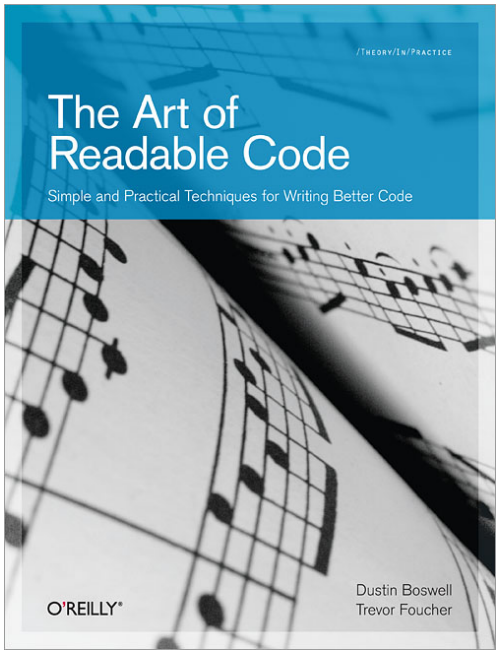

"The Art of Readable Code: Simple and Practical Techniques for Writing Better Code"

By Dustin Boswell, Trevor Foucher
Publisher: O'Reilly Media
Released: November 2011
Pages: 206

http://shop.oreilly.com/product/9780596802301.do?sortby=publicationDate
http://www.amazon.com/The-Readable-Code-Dustin-Boswell/dp/0596802293

Šaltiniai

Leveson, N. G. et al. (July 1993). “An investigation of the Therac-25 accidents”. In: *Computer* 26.7, pp. 18–41. DOI: 10.1109/mc.1993.274940.